

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL**

MAGYARORSZÁG

Közhasznúsági
jelentés

2017

TARTALOMJEGYZÉK

Azonosító adatok.....	3
Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege a kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek részére.....	5
Az egyszerűsített beszámoló eredmény-kimutatása a kettős könyvvitelt vezető egyéb közhasznú szervezet részére.....	7
A TI közhasznú tevékenységeiről általában	9
Közérdekű érdekérvényesítés	9
Társadalmi szemléletformálás	9
A jogalkotás nyomon követése	9
Kutatás, elemzés	9
Oktatás	10
Előretekintés.....	11
A TI közhasznú tevékenységei	12
A korrupció mérése – Korrupció Érzékelési Index	12
A közszekort érintő programok	13
Integritási megállapodás (Integrity Pact, IP)	13
Bírák képzése az európai versenyjog területén.....	14
Közérdekű bejelentők védelme.....	15
A társasági adóból származó sporttámogatások vizsgálata	16
A letelepedésre jogosító államkötvények kereskedelmének nyomon követése	18
Információszabadság eszközök, perek a közérdekű adatok megismerése érdekében	19
Konferencia a Letelepedési Magyar Államkötvények kereskedelméről	20
Társadalmi kampány az indokolatlan közpénzköltések ellen.....	21
Konferencia az Európai Ügyészségről.....	21
A demokrácia eróziója és a gazdasági teljesítmény alakulása c. tanulmány	22
Egység építése és a demokratikus piaci értékek támogatása	22
A közvetlen demokrácia erősítése Fehéroroszországban	22
Az üzleti szektort érintő programok	24
Vállalati Támogatói Fórum.....	24
Híd a cégek és a civil szervezetek között	24

A középiskolai korrupció elleni oktatás innovatív módszertana – Nemzetközi stratégiai partnerségek a közoktatás terén	25
Assist honlap fejlesztése	25
Oknyomozó újságírói mentorprogram	26
Göblyös Soma-díj	26
„Átláccó“ fesztivál a Korrupcióellenes Világnapon	27
Nyári társadalmi kampányok	27
Európa a polgárokért – „Egymásból építkezünk”	28
Filmvásznon a visegrádi értékek	28
Egyéni adományozói rendszer kiépítése	28
A TI egyéb programjai	30
Önkéntesek és gyakornokok	30
1%-os kampány	30
A korrupció elleni küzdelem támogatása	30
A jogalkotás nyomon követése, jogszabályok véleményezése	30
Javaslatok a korrupció visszaszorítására Magyarországon c. tanulmány	31
A közhasznú tevékenység érdekében felhasznált vagyon kimutatása	32
Eredménylevezetés	32

Azonosító adatok

Név:	Transparency International Magyarország Alapítvány
Székhely:	1055 Budapest, Falk Miksa utca 30., IV/2.
Telefonszám:	+36 1 269-95-34
Adószám:	18192744-2-41
Nyilvántartási száma:	01-01-0010071
Nyilvántartásba vételt elrendelő végzés száma:	Pk. 60945/2006/1.
Nyilvántartásba vételt elrendelő végzés kelte:	2006. október 30.
Közhasznúsági fokozat:	közhasznú szervezet
Közhasznúsági fokozatot megállapító végzés száma:	Pk. 60945/2006/1.
Közhasznúsági fokozatot megállapító végzés kelte:	2006. október 30.
A beszámoló formája:	egyszerűsített éves beszámoló kettős könyvvitelt vezető egyéb közhasznú szervezetek részére
A beszámoló fordulónapja:	2017. december 31.
A beszámoló elkészítésének napja:	2018. május 18.

KURATÓRIUM:

Lőke András	a kuratórium elnöke
Dr. Nagy Zoltán	a kuratórium tagja
Steff József	a kuratórium tagja
Dr. Gadó Gábor	a kuratórium tagja

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ:**Dr. Martin József Péter****FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:**

Prof. Dr. Bod Péter Ákos	a felügyelő bizottság elnöke
Dr. Jancsics Dávid	a felügyelő bizottság tagja
Villányi-Nosko Viktória	a felügyelő bizottság tagja

KÖNYVVIZSGÁLÓ:**Ecovis Audit Könyvvizsgáló és Szolgáltató Kft.**

Székhely:	1036 Budapest, Bécsi út 52.
Kamarai tagság száma:	MKVK 001591
Könyvvizsgáló:	Kiss Katalin
Regisztrációs szám:	005037

KÖNYVELŐ:**Rekontó Könyvvizsgáló, Adótanácsadó és Könyvelő Kft.**

Székhely:	1126 Budapest, Böszörményi út 7.
------------------	----------------------------------

BESZÁMOLÓT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:

Papp Krisztina	működési igazgató
-----------------------	-------------------

**A beszámolót a Transparency International Magyarország Alapítvány kuratóriuma a
2018. év május hó 25. napján elfogadta.**

Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege a kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek részére

Fordulónap: 2017. december 31.

	1000 HUF	Előző év	Tárgyév
A.	Befektetett eszközök	6 677	8 774
A.I.	Immateriális javak	5 786	8 263
A.II.	Tárgyi eszközök	891	511
A.III.	Befektetett pénzügyi eszközök	0	0
B.	Forgóeszközök	21 219	32 062
B.I.	Készletek	0	0
B.II.	Követelések	651	820
B.III.	Értékpapírok	3 132	3 125
B.IV.	Pénzeszközök	17 436	28 117
C.	Aktív időbeli elhatárolások	8 451	2 554
	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	36 347	43 390
D.	Saját tőke	- 5 119	-12 808
D.I.	Induló tőke / Jegyzett tőke	255	255
D.II.	Tőkeváltozás / Eredmény	3 879	-5 374
D.III.	Lekötött tartalék	0	0
D.IV.	Értékelési tartalék	0	0
D.V.	Tárgyévi eredmény alaptervekenységből (közhasznú tevékenységből)	-9 253	-7 689
D.VI.	Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből	0	0
E.	Céltartalékok	0	0
F.	Kötelezettségek	11 397	3 873
F.I.	Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
F.II.	Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
F.III.	Rövid lejáratú kötelezettségek	11 397	3 873
G.	Passzív időbeli elhatárolások	30 069	52 325
	FORRÁSOK ÖSSZESEN	36 347	43 390

Budapest, 2018. május 25.

.....
képviselő aláírása

Az egyszerűsített beszámoló eredmény-kimutatása a kettős könyvvitelt vezető egyéb közhasznú szervezet részére

Beszámolási időszak: 2017. január 01. - 2017. december 31.

	1000 HUF	Alaptevékenység		Vállalkozási tevékenység		Összesen	
		Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév
1.	Értékesítés nettó árbevétele	2 752	9 368	0	0	2 752	9 368
2.	Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0	0	0
3.	Egyéb bevételek	186 733	119 626	0	0	186 733	119 626
	ebből: - tagdíj, alapítótól kapott befizetés	0	0	0	0	0	0
	- tagdíj	0	0	0	0	0	0
	- alapítótól kapott befizetés	0	0	0	0	0	0
	- támogatások	180 129	111 308	0	0	180 129	111 308
	- adományok	4 573	7 344	0	0	4 573	7 344
4.	Pénzügyi műveletek bevételei	99	13	0	0	99	13
A.	Összes bevétel (1+-2+3+4)	189 584	129 007	0	0	189 584	129 007
	ebből: közhasznú tevékenység bevételei	189 412	129 007	0	0	189 412	129 007
5.	Anyagjellegű ráfordítások	57 224	34 847	0	0	57 224	34 847

	1000 HUF	Alaptevékenység		Vállalkozási tevékenység		Összesen	
		Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév
6.	Személyi jellegű ráfordítások	101 334	83 554	0	0	101 334	83 554
	ebből: vezető tisztségviselők juttatásai	16 119	0	0	0	16 119	0
7.	Értécsökkenési leírás	1 301	2 329	0	0	1 301	2 329
8.	Egyéb ráfordítások	36 835	12 801	0	0	36 835	12 801
9.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	2 143	3 165	0	0	2 143	3 165
B.	Összes ráfordítás (5+6+7+8+9)	198 837	136 696	0	0	198 837	136 696
	ebből: - közhasznú tevékenység ráfordításai	198 837	136 696	0	0	198 837	136 696
C.	Adózás előtti eredmény (A-B)	-9 253	-7 689	0	0	-9 253	-7 689
10.	Adófizetési kötelezettség	0	0	0	0	0	0
D.	Tárgyévi eredmény (C-10)	-9 253	-7 689	0	0	-9 253	-7 689

Budapest, 2018. május 25.

.....
képviselő aláírása

Tájékoztató adatok

	1000 HUF	Alaptevékenység		Vállalkozási tevékenység		Összesen	
		Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév	Előző év	Tárgyév
A.	Központi költségvetési támogatás	925	2 296	0	0	925	2 296
	ebből: normatív támogatás	0	0	0	0	0	0
B.	Helyi önkormányzati költségvetési támogatás	0	0	0	0	0	0
	ebből: normatív támogatás	0	0	0	0	0	0
C.	Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	0	0	0	0	0	0
D.	Az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás	137 312	89 529	0	0	137 312	89 529
E.	A személyi jövedelemadó meghatározott részének adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján kiutalt összeg	1 569	3 345	0	0	1 569	3 345
F.	Közzolgáltatási bevétel	0	0	0	0	0	0
G.	Adományok	4 573	7 344	0	0	4 573	7 344

Budapest, 2018. május 25.

.....
képviselő aláírása

A TI közhasznú tevékenységeiről általában

A TI munkatársai – és a hozzánk kapcsolódó önkéntesek, támogatók, a munkánkat nyomkövetők – olyan Magyarországot szeretnének, ahol a kormányzat, a politikai és az üzleti élet szereplői, valamint a közvélemény elítéli a korrupciót, és elzárkózik a megvesztegetési kísérletektől és más visszaélésektől. Olyan országot, ahol a közpénzeket átlátható módon használják fel, és az állami pályázati rendszerek áttekinthetőek, az ezekre vonatkozó közérdekű információk pedig könnyen hozzáférhetőek. Olyan országot, ahol a közhatalmi döntéshozatal és az ahhoz kapcsolódó érdekérvényesítés (érdekképviselet, lobbizás) jól szabályozott környezetben és átlátható módon működik.

KÖZÉRDEKŰ ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS

A közhatalmi döntéshozatal és a jogszabályalkotás során a döntéshozók nem mindig veszik figyelembe a döntés által érintett összes érdeket, esetenként a döntés csak valamely érdekcsoport, netán egyetlen személy javát szolgálja. Megeshet, hogy a döntés más jogszabályokba vagy nemzetközi kötelezettségekbe ütközik. A TI az alapító okiratában rögzített célok és értékek érvényesítésével, konstruktív kritikával és megoldási javaslatok előterjesztésével próbálja átláthatóbb irányba terelni a közhatalmi döntéshozatalt.

TÁRSADALMI SZEMLELETFORMÁLÁS

A korrupciós jelenségek ellen nem elég a hibás szerkezetek, rossz gyakorlatok megjavításával, megváltoztatásával küzdeni, mivel a mégoly jól kitalált rendszer is hamar elromlik, ha azok, akik a működtetésért felelnek, nem tartják fontosnak, hogy magán- és közügyekben is tisztességesen járjanak el. A TI kutatja, továbbá a szakmai nyilvánosság és a nagyközönség elé tárja a korrupciós jelenségeket. Érveket vonultatunk fel amellet, hogy miért érdemes felszámolni a korrupciót, vagy legalább mérsékelni a korrupció kockázatát; milyen haszna származik a változásból a polgároknak, közösségeiknek és Magyarország egészének.

A JOGALKOTÁS NYOMON KÖVETÉSE

A TI a jogszabályok és más kötelező előírások (például magatartási kódexek, etikai szabályzatok, korrupció ellenes szervezeti szabályozók) alkalmazását és végrehajtását előre meghatározott, egységes szempontok és módszertan alapján vizsgálja annak érdekében, hogy gyakorlati tapasztalatokra építhesse közérdekű érdekérvényesítő és szemléletformáló tevékenységét.

KUTATÁS, ELEMZÉS

A megfigyelt gyakorlat akkor válhat megoldási javaslattá, ha elemzésnek, kutatásnak vetjük alá. Mindehhez bevált nemzetközi sztenderdek és módszertani fogódzók nyújtanak segítséget. Kutatásainkban nem prekonceptiókból, városi legendákból, hanem mindig a tényekből indulunk ki. Tény és értékalapon működünk. Megállapításainkat minden esetben nyilvánosságra hozzuk, és ezáltal hozzáférhetővé tesszük a magyar állampolgárok számára.

OKTATÁS

Míg a közérdekű érdekérvényesítés célja a döntéshozók meggyőzése, a társadalmi szemléletformálás pedig a szélesebb közönséget orientálja, addig az oktatási tevékenység a jövő szakembereire összpontosít. A TI munkatársai egyetemi, főiskolai és egyéb, a fiatalok által látogatott rendezvényeken adnak elő. Mindennapi munkánkhoz önkéntesek, gyakornokok segítségét is igénybe vesszük. A TI aktív a középiskolai tanárok és tanulók képzése terén is.

Előrettekintés

A TI 2018-ban is az alaptevékenységekből kiindulva végzi a munkáját. A mindenkori korrupciós helyzetet kutatjuk és elemezzük, továbbá állásfoglalásokat teszünk közzé a közérdeklődésre számot tartó korrupciós ügyekben. A többször fellángoló kormányzati ellenkampány dacára a már eddig is jelentős társadalmi elismertségünket tovább szeretnénk növelni. Érdemi hatást kívánunk elérni a korrupció feltárása és a társadalom érzékenyítése terén. Tevékenységünket 2018-ban – a középtávú stratégiánknak megfelelően és az előző évhez hasonlóan – Budapesten „túlra”, a nagyobb vidéki városokra is kiterjesztjük.

A köz- és az üzleti szektor integritásának javítására irányuló projektek 2018-ban is tevékenységeink nagy részét fedik le. Ezekben belül meghatározóak az európai uniós forrásból megvalósuló projektjeink. Idén is hangsúlyos szerepet kap a közbeszerzések és az európai uniós pénzek elköltésének monitorozása. A megkötött integritási megállapodás alapján tovább ellenőrizzük az M6-os autópálya-építést és a Felső-Tiszán megvalósuló árapasztó Tisza-Túr tározó beruházást.

Továbbra is igényelünk majd közérdekű adatokat, és amennyiben az állami szervek megtagadják azok kiadását, bírósághoz fordulunk.

Annak érdekében, hogy a közhasznú feladatainkat megvalósítsuk és a társadalom minél szélesebb rétegeit megszólítsuk a kívánt hatás elérése céljából, fontos, hogy pénzügyileg is stabil szervezetként tudjunk működni. Idén is folytatjuk az egyre kiterjedtebb közösségi adománygyűjtő programunkat. Az előttünk álló időszakban minél szélesebb körű forrásteremtésre törekszünk, mivel úgy gondoljuk, hogy a korrupció ellen csak közös erővel lehet küzdeni.

Ha a kormányzati civilelles kampány folytatódik, küzdeni fogunk azért, hogy – miként minden demokratikus országban – szabadon és megbélyegzés nélkül működhessünk. Fő feladatunknak ugyanakkor nem a kormánnyal folytatott vitákat, küzdelmeket tekintjük, hanem azt, hogy misszióinkat megvalósítsuk, feltárjuk a korrupciós jelenségeket, és küzdjünk ellenük. Célunk, hogy a TI 2018-ban is a magyarországi civil szektor elsősorú, a korrupciót kutató és az ellen küzdő, az átláthatóságot előmozdító, hiteles és megkerülhetetlen szereplője legyen.

A TI közhasznú tevékenységei

A KORRUPCIÓ MÉRÉSE – KORRUPCIÓ ÉRZÉKELÉSI INDEX

A Transparency International 1995 óta méri a korrupció érzékelt mértékét, és rangsort állít fel a világ országai között. A különböző független és elismert intézmények által készített szakértői felmérések adataira építő Korrupció Érzékelési Index (Corruption Perceptions Index, CPI) a korrupciós kitettség számszerűsítésére a világon a legszélesebb körben használatos mutató.

A 180 országot vizsgáló felmérés eredménye szerint Magyarország az üzletemberek és szakértők érzékelése alapján 2017-ben – a megelőző, 2016-os évhez képest – kilenc helyet és három pontot rontott, így jelenleg az 66. helyen áll 45 ponttal. Ezzel Magyarország világviszonylatban még mindig a közepesen korrump országok közé sorolható. Míg a TI a CPI 2016. évi eredményeit ismertető [jelentésében](#) azt emelte ki, hogy az Európai Unió tagállamai közül „Bulgária a leginkább fertőzött a korrupció által, továbbá Görögországban és Olaszországban is rosszabb a helyzet”, mint Magyarországon, addig a 2017. évet illetően már azt kellett megállapítani, hogy Magyarország a 28 EU-tagállam közül a 27. helyen áll, és már csak a sereghajtó Bulgáriát előzi meg. 2016-ban Románia még hazánkkal azonos szinten állt; 2017-ben aztán keleti szomszédunk teljesítménye stagnált, Magyarország teljesítménye viszont három ponttal visszaesett.

A közép- és kelet-európai térséget tekintve – 11 közép- és kelet-európai országot sorolunk ide – is sokat romlott Magyarország pozíciója az elmúlt évtizedben. Az európai uniós csatlakozást követő években Magyarország – Észtország és Szlovénia után – a régióban a harmadik volt, jelenleg az utolsó előtti, azaz a tizedik helyen áll.

A közszeztort érintő programok

INTEGRITÁSI MEGÁLLAPODÁS (INTEGRITY PACT, IP)

A Transparency International a 90-es évek elején fejlesztette ki az integritási megállapodást, amelyet ma már a világ számos országában alkalmaznak a közbeszerzések monitorozására. Az Integritási Megállapodás olyan háromoldalú polgári jogi szerződés, amelyet egy-egy tenderre vonatkozóan ír alá az ajánlatkérő és az ajánlattevő, valamint a független monitor szervezet. Az önkéntes megállapodás értelmében a felek a közbeszerzés alatt tartózkodnak a korrupció minden fajtájától, és minden lehetséges információt közzétesznek. A folyamatok monitorozásával független szakértőt vagy szervezetet bíznak meg. Az integritási megállapodás a közbeszerzési dokumentáció elkészítésétől a közbeszerzés végrehajtásának az utolsó fázisáig a teljes projektciklust lefedi.

Az Európai Bizottság pilot projektjének keretében kötött integritási megállapodás

Az Európai Bizottság 2015 januárjában pilot projektet indított az Európai Strukturális és Kohéziós Alapokból finanszírozott beruházások monitorozására. Az „Integritási Megállapodások – Civil ellenőrzési mechanizmusok az uniós alapok védelméért” elnevezésű pilot projekt 2016. január 1-én hivatalosan is elindult, és négy éven át, 2016. január 1-től 2019. december 31-ig tart. A 2016-os év folyamán számos tárgyalási kör eredményeként a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.-vel 2016 októberében írtuk alá az M6-os autópálya befejező szakasza (Bóly-Ivándárda) megépítésének monitorozására vonatkozó integritási megállapodást a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közlekedési Operatív Programokért felelős Helyettes Államtitkárságának ellenjegyzésével.

A pilot projekt keretében a TI egy további nagy beruházást is figyelemmel kísér: a Tisza-Túr víztározó megépítésére vonatkozó integritási megállapodás aláírására 2017. május 15-én került sor.

Az M6-os autópálya projekt ajánlatkérője (NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.) 2016. december 28-án írt ki közbeszerzést az M6-os autópálya befejező szakaszának tervezésére. A TI 2017 januárjában vizsgálta meg a közbeszerzési dokumentumokat, és az ajánlatkérő a TI észrevételeit elfogadva korrigendummal módosította az eredeti hirdetményt. Észrevételeink eredményeként az ajánlat benyújtásának korábbi nagyon korlátozó feltételei – úgy mint a referenciamunka vagy a szakemberek korábbi tapasztalatai – lazultak, így több cégnek is lehetősége nyílt pályázni. A papíralapú ellenőrző feladatok mellett a TI egy képviselője megfigyelőként részt vett, illetve részt vesz a bíráló bizottság ülésein is. Az ajánlatok bontására 2017. május 2-án került sor, a TI ezt szintén felügyelte. A bíráló bizottság ülésein kívül a résztvevő felek – azaz az ajánlatkérő, az Irányító Hatóság és a TI – több alkalommal is találkoztak az integritási megállapodás nyomán felállított Átláthatósági Tanácsadó Testület (ÁTT) ülésein.

2017 áprilisában a TI korrupcióellenes képzést tartott az Irányító Hatóság alkalmazottai, körülbelül 80 fő számára. A kétrészes képzés egyik részében a korrupció fogalmával és a korrupciót megakadályozó eszközökkel ismerkedtek a résztvevők, míg a másik részben egy interaktív szimulációs játékot próbáltak ki. Az Irányító Hatóság alkalmazottai aktívan részt vettek a korrupcióellenes tréningen, az esemény után sok pozitív visszajelzés érkezett a TI felé.

Júliusban és augusztusban a monitoring tevékenység folytatódott az ajánlattevők által az ajánlatkérő kérésére benyújtott kiegészítő dokumentumok értékelésével, valamint az ajánlattevők által benyújtott tanúsítványok és nyilatkozatok vizsgálatával. A nyertes ajánlattevő augusztusban került kiválasztásra.

Augusztus végén a TI előkészítette az első monitoring jelentés tervezetét, amelynek célja a nyilvánosság tájékoztatása a megállapításainkról. Szeptember és december során tárgyalásokat folytattunk az ajánlatkérővel a jelentés szövegével és nyelvezetével kapcsolatban. A TI fontosnak tartja, hogy konszenzust érjen el a jelentés nyelvezetével kapcsolatban, így tükrözve az összes résztvevő fél együttműködését. A jelentésben használt megfogalmazásra vonatkozó kompromisszum nagyon közel van, és remélhetőleg a TI hamarosan kiadhatja az első jelentést.

A Tisza-Túr árvíztározó építésének tényleges monitoring feladatait 2017 második felére vártuk, mivel a közbeszerzési eljárás megkezdését 2017 végére tervezték.

Szeptemberben a TI, az ajánlatkérő és a projekt irányító hatósága megbeszélést folytatott a projekt részeként tartandó antikorrupciós tréning szervezéséről, és elkezdtük megtervezni az első Átláthatósági Tanácsadó Testületi ülést: a TI megfogalmazta az Eljárási Szabályzat első változatát, és konzultáció céljából továbbította azt.

Novemberben, az eredeti ütemtervnek megfelelően a TI megkapta az építkezési munkák közbeszerzési dokumentációjának tervezetét, ennek felülvizsgálatát elvégeztük, több tanácsot adva az ajánlatkérőnek, bár meg kell jegyezni, hogy a dokumentumok megfelelő részletességgel lettek kidolgozva. Végül a közbeszerzési eljárás elindítását a környezetvédelmi engedély okozta jogi akadályok miatt el kellett halasztani.

2018-ban várhatóan megkezdődik az M6-os autópálya kivitelére vonatkozó közbeszerzési eljárás, és ennek monitorozásával folytatódik a munkánk, valamint a Tisza-Túr víztározó kivitelezésére vonatkozó közbeszerzési eljárás is várhatóan megindul az év első felében.

A Budaörsi Önkormányzattal kötött integritási megállapodás

2017 júliusában a Budaörsi Önkormányzattal kötöttünk integritási megállapodást egy idősök otthonaként szolgáló épület bővítését szolgáló közbeszerzési eljárás monitorozása céljából. 2017 folyamán észrevételeink mentén kidolgozásra került a közbeszerzési dokumentáció, és az ki lett hirdetve. Az ajánlatok értékelése és a nyertes ajánlat kiválasztása 2018 folyamán várható.

BÍRÁK KÉPZÉSE AZ EURÓPAI VERSENYJOG TERÜLETÉN

2017 januárjában a romániai Freedom House Alapítvány az Európai Bizottság Versenyjogi Főigazgatóságának támogatásával projektet indított a versenyjogi, illetve gazdasági jogi ügyeket tárgyaló bírók és bírósági titkárok képzésére. A Freedom House romániai szervezete bevonta a projektbe partnerként a TI-t, valamint az írországi A&L Goodbody ügyvédi irodát. A projekt célja, egyben a képzés tárgya a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról szóló 2014/104/EU irányelv (a továbbiakban: Irányelv), valamint az Irányelv magyar jogrendbe 2016-ban történt átültetését megvalósító szabályok minél részletesebb megismertetése.

2017 első félévében több alkalommal és több módon (levélben, telefonon) kértük az Országos Bírósági Hivatal (OBH), illetve az OBH elnökének, Dr. Handó Tündének az együttműködését, hogy a tervezett konferenciát közösen dolgozhassuk ki. Ugyanakkor tudomásul kellett

vennünk, hogy nem támogatják az együttműködést. Mivel azonban a TI szerződésben vállalta a szóban forgó konferencia megszervezését, ezért 2017. szeptember 21-22-én kétnapos konferenciát tartottunk neves előadókkal. Az előadók között köszönthettük, többek között, Dr. Tóth Tihamért, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docensét, a Gazdasági Versenyhivatal korábbi elnökhelyettesét, az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának és Versenyjogi Főigazgatóságának munkatársait, Gero Meessen és Dr. Johannes Holzwarth urakat, valamint Dr. Csorba Gergelyt, az MTA tudományos főmunkatársát. Tekintettel arra, hogy az OBH nem támogatta a részvételt – sőt, informálisan birtokunkba került olyan OBH körlevél, ami „felhívta a civil szervezetek által szervezett konferenciák integritási kockázataira a figyelmet” –, a konferencián egyetlen bíró sem vett részt.

Mivel szeretnénk az Európai Bizottság felé teljesíteni a vállalásunkat, így 2018-ban tervezzük egy újabb konferencia megszervezését.

KÖZÉRDEKŰ BEJELENTŐK VÉDELME

Amint a korábbi években, úgy 2017-ben is fontosnak tartottuk, hogy egyedi ügyek és korrupciós esetek feltárásával és a megoldásban történő közreműködéssel is küzdjünk a korrupció ellen. Az egyedi korrupciós ügyekre vonatkozó jelzések befogadásáról és intézéséről, azaz valamely ügy elvállalásáról szakmai megfontolások alapján döntünk. A TI a korrupció vagy ennek kockázata szempontjából kiemelkedő jelentőségű, elsősorban a közhatalom gyakorlásával, az igazságszolgáltatással, a közpénzek felhasználásával és a közbeszerzésekkel összefüggő korrupciós ügyeket vállal, amennyiben rendelkezik az adott ügy képviselőéhez szükséges erőforrásokkal. Minden hozzánk forduló polgárt, illetve bejelentőt ésszerű időn belül írásban (elsősorban elektronikus levél útján), az indokok megjelölésével tájékoztatunk arról, hogy elvállaljuk-e az ügyét.

A 2017. év egyik legnagyobb jelentőségű, még a 2016. évben indult ügye a TI számára az adózás terén polgári engedetlenséget tanúsító Szentesi Kálmán képviselőének az ellátása volt. Szentesi Kálmán, vállalva a következményeket, felemelte a szavát a közpénzek eltulajdonítása ellen, amikor visszaigényelte személyi jövedelemadójának egy részét. Szentesi Kálmán nem volt hajlandó elfogadni, hogy az adója, az állam hathatós közreműködésével, elveszíti a közpénzjellegét, ezért visszakérte a 2015-ben befizetett személyi jövedelemadóját, mire az adóhatóság jogosulatlan adóvisszaigénylés miatt 408 ezer forintra bírságolta. A TI szerint az adóhatóság megsértette a törvényeket, mert valós indok és tényleges szükséghelyzet hiányában, aránytalanul súlyos bírságot rótt ki, ezért bírósághoz fordultunk. Sajnálatos módon a bíróság nem adott nekünk igazat, és sikertelennek bizonyultak mind az Alkotmánybíróságon, mind pedig az Emberi Jogok Európai Bíróságán kezdeményezett panaszeljáráseink is. A magyar állam azonban nem elégedett meg Szentesi Kálmán megbírságolásával, illetve azzal, hogy a kirótt bírság visszavonása érdekében tett lépéseink úgy a hazai, amint a nemzetközi fórumokon eredménytelenek maradtak. Az adónyomozó hatóság többrendbeli költségvetési csalás (adócsalás) és magánokirat hamisítás miatt büntetőeljárást is indított ellene. A TI segítségével elkészített beadvány hatására az ügyészség végül nem emelt vádat Szentesi Kálmán ellen. Vagyis sikerült elérnünk, hogy Szentesi Kálmánnak ne kelljen büntetőbíróság előtt felelnie azért az alapvetően ártalmatlan fricskáért, amellyel a magyarországi közpénzgazdálkodás anomáliáira hívta fel a figyelmet, ám tényleges kárt egyáltalán nem okozott, sőt, ilyesmit meg sem kísérelt.

A Szemerések a Szemeréért Alapítvány a Budapest V. kerületi Szemere utcában működő általános és középiskola tevékenységét segíti. Az alapítvány kuratóriumának elnöke, az erre

vonatkozó gyanú szerint, több millió forintot sikkasztott el az alapítvány vagyonából. Az ügyben indított nyomozást a rendőrség megszüntette, és felmerült annak a lehetősége, hogy a kuratóriumi elnök feltételezett politikai kapcsolatainak köszönhető a nyomozó hatóság büntetlenségét eredményező félrenézése. A Szemerések a Szemeréért Alapítvány a TI segítségével panasszal fordult az ügyészséghez, és kérte a nyomozás további folytatását. Az ügyészség a nyomozást hivatalból folytatni rendelte, a jelenleg még zajló eljárásban a TI biztosítja a Szemerések a Szemeréért Alapítvány sértetti képviselőjét.

A 2017. év során összesen 172 új bejelentő fordult hozzánk panaszával. Azon esetekben, amelyekben ez indokolt volt, segítettünk a bejelentőnek abban, hogy a megfelelő hatósághoz forduljon. Amikor hatósági intézkedés nem tűnt szükségesnek, vagy a bejelentő eleve a hatóságok tétlenségét sérelmezte, oknyomozó újságíró segítségét vettük igénybe a tények kiderítésében, vagy általános jogi tanácsokat adtunk. Azoknak a bejelentőknek a panaszait, akiknek a bejelentése nem tartalmazott korrupcióra utaló egyértelmű jelet, vagy bizonyítékot, igyekeztünk minden esetben eljuttatni a megfelelő állami, önkormányzati szervhez.

A TÁRSASÁGI ADÓBÓL SZÁRMAZÓ SPORTTÁMOGATÁSOK VIZSGÁLATA

A látvány-csapatsport (jégkorong, kézilabda, kosárlabda, labdarúgás és vízilabda, valamint 2017. nyara óta a röplabda is) szervezeteinek támogatására 2011-ben létrehozott és pontatlan, ámde közkeletű elnevezéssel „Tao.-támogatásnak” nevezett rendszer a cégek adózás előtti nyereségének egy részét irányítja – az államkassza helyett – a sportszervezetek kasszájába.

Nem szponzori megoldásról van szó, ezért ellenszolgáltatás hiányában az ösztönzi a cégeket a látvány-csapatsport szervezeteinek támogatására, hogy a támogatás összegével csökkenthetik a társasági nyereségadó-befizetéseiket. Vagyis a cégek az adózás előtti eredményük és nem ez adózott, tiszta nyereségük terhére utalják át a Tao.-támogatást a látvány-csapatsport szervezeteinek. Ezáltal a Tao.-támogatások az állami adóbevételek veszteségét eredményezik, méghozzá évről évre egyre nagyobb mértékben.

A vállalatok 2012-ben 39,6 milliárd forintot, 2013-ban 41,9 milliárd forintot, 2014-ben 66,5 milliárd forintot, 2015-ben 77,5 milliárd forintot, 2016-ban pedig 135,1 milliárd forintot juttattak a kedvezményezett sportszervezeteknek. Az állam a 2016. év végéig összesen 360 milliárd forint összegű társaságiadó-bevételtől esett el a Tao.-támogatásoknak köszönhetően. A 2017. évi költségvetés 82-92 milliárd forint közötti összegre állította be a látvány-csapatsport támogatás várható összegét, a 2018. évi Tao.-támogatási előirányzat pedig 80 milliárd forintot tesz ki. Ez azt jelenti, hogy a Tao.-támogatási rendszer a tavalyi év végéig minimálisan 450 milliárd forinttal rövidítette meg az állami adóbevételeket, és az adóveszteség összege idén 530 milliárd forintra emelkedhet.

A kormány a 2016. évre mindössze 64-69 milliárd forint társaságiadó-veszteséget tervezett a költségvetési törvényben, ehhez képest a látvány-csapatsport támogatás adóvesztesége két éve 135 milliárd forintot tett ki. Vagyis a Tao.-támogatások eddigi rekordévében a tényleges adóveszteség kétszeresen felülmúlta a tervezett mértéket. Feltéve, hogy a 2017. és a 2018. évi költségvetések is a két évvel ezelőttihez hasonló nagyvonalúsággal alultervezték a Tao.-támogatások adóveszteségét, előfordulhat, hogy a jelenlegi tudásunk szerint idén év végéig az 530 milliárd forintos Tao.-támogatási kassza a valóságban még nagyobb mértékű adóveszteséget idéz elő.

Míg idehaza tagadta, addig Brüsszelben elismerte a magyar kormány, hogy a látvány-csapatsport támogatási rendszer állami pénzből működik. Az Európai Bizottság meg is állapította, hogy a Tao.-támogatási rendszer állami támogatásnak minősül.

A TI-Magyarország elsősorban azt kifogásolja e rendszer kapcsán, hogy a közpénzek átláthatatlanul kerülnek a kedvezményezett sportszervezetekhez. Ha a kormányon múlt volna, akkor a látvány-csapatsport támogatásról kizárólag azt lehetne tudni, hogy a kedvezményezett sportszervezetek évadonként összesen mekkora összegű pénzhez jutottak. Azt tehát nem titkolja a kormány, hogy mekkora adóvesztés érte az államot a Tao.-támogatásnak köszönhetően, azt azonban igen, hogy mely cégek fizetik az adójuk egy részét a kincstár helyett sportsapatoknak. Az információk titokban maradása érdekében a parlament adótitokká minősítette a látvány-csapatsport támogatások részleteit.

Hiába hangsúlyozta Orbán Viktor kormányfő, hogy a Tao.-támogatásokat közpénzek tartani „kommunista beidegződés”, a TI-Magyarország kitért amellett, hogy a támogató cégek és az általuk évente az egyes sportsapatoknak juttatott pénz összege közérdekű, így a nyilvánosságra tartozó adat. Az igazunknak a bíróságon szereztünk érvényt. A Tao.-támogatást fizető vállalatok adatainak a megismeréséért pert indítottunk a kormány és a látvány-csapatsport szövetségek ellen. Mindkét pert jogerősen megnyertük, ráadásul a kormány ellen indított eljárást felülvizsgáló Kúria 2017. október 25-én immár végérvényesen a TI-Magyarország javára döntött és megfellebbezhetetlenül elrendelte a Tao.-támogatások adatainak a nyilvánosságra hozatalát.

A TI-Magyarország számára jelentős sikerrel záruló perek nemcsak a látvány-csapatsport támogatások átláthatóbbá tételéhez járulnak hozzá, de rávilágítanak a jogállam állapotára is. A perben vesztes Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) állítása szerint a tőle kért adatok valójában nincsenek a birtokában. Csak hogy a Tao.-támogatásokra vonatkozó jogi előírások alapján az NGM köteles az ún. támogatási igazolások beszerzésére. Az sem túl elegáns, sőt, büntetendő, ha az NGM valótlan védekezést adott elő a bíróság előtt, ám ennél is nagyobb probléma, ha tényleg nem szerzi be a Tao.-támogatások kifizetésére vonatkozó adatokat. A szükséges adatok hiányában ugyanis akkor sem tudja ellenőrizni a látvány-csapatsportnak juttatott pénzeket, ha egyébként ez a szándékában állna.

Az NGM nemcsak leleplezte önmagát, amikor a Tao.-támogatások adatainak a hiányával védekezett a per során, de formálisan is megtagadta a Kúria ítéletének a teljesítését. A TI-Magyarország ezért feljelentette az NGM-et a rendőrségen, és bírósági végrehajtást is kezdeményeztük a minisztérium ellen. A másik per vesztes tárca, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, bár eleinte vonakodott teljesíteni a Kúria döntését, végül nekifogott a Tao.-támogatási adatok átadásának.

A TI-Magyarország szerint a Tao.-támogatások rendszerét a jelen formájában meg kellene szüntetni, és a már kifizetett pénzek nyomonkövethetősége érdekében hatályon kívül kell helyezni a látvány-csapatsport támogatás részleteit adótitoknak minősítő törvényt is. A Tao.-támogatások minden részletét nyilvánosságra kell hozni, és ki kell vizsgálni, hogy a kedvezményezett sportszervezetek szabályosan használták-e fel a támogatást. Ki kell vizsgálni továbbá azt is, hogy a kormány az egyes cégek által a közpénzek kárára nyújtott nagylelkű sporttámogatásokat nem honorálta-e közbeszerzések vagy más állami megrendelések részrehajló odaítélésével.

A LETELEPEDÉSRE JOGOSÍTÓ ÁLLAMKÖTVÉNYEK KERESKEDELMÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

A letelepedési államkötvények kereskedelme révén mintegy 60 milliárd forint közpénzzel gazdagodtak az ezzel foglalkozó, döntően off-shore paradicsomokban bejegyzett vállalkozások.

A letelepedési államkötvények lényege az, hogy az Európai Unió kívüli országok polgárai az EU területén történő huzamos tartózkodást lehetővé tévő letelepedési engedélyhez juthatnak, ha megvásárolják a magyar kormány által kibocsátott, 300 ezer euróba kerülő államkötvénycsomagot. A 2017. június 30-ig mintegy négy éven át működő program keretében összesen 6621 letelepedésre jogosító kötvénycsomagot értékesítettek. Családtaggal együtt majdnem 20 ezer nem-EU állampolgár szerezte meg a schengeni övezeten belüli szabad mozgás jogát.

A letelepedési államkötvényeket az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) értékesíti, azonban nem közvetlenül, hanem az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága által erre felhatalmazott vállalkozásokon keresztül. Szokatlan, hogy parlamenti képviselők cégengedélyezési ügyekkel foglalkozzanak. Az ilyen téren is járatlan honatyáknak talán nem is szűrt szemet, hogy egy híján valamennyi közvetítő-vállalkozást off-shore szolgáltatásokat is kínáló országokban, a Kajmán-szigeteken, Liechtensteinben, Máltán, illetve Cipruson jegyezték be.

A letelepedési államkötvényekkel kereskedő vállalkozások diszkont áron jegyzik le az államkötvényt, vagyis a gyakorlatban a 300 ezer eurót kitevő névértékből a közvetítő cég csak 271 ezer eurót utal át a magyar államnak, miközben Magyarország a teljes 300 ezer eurót fizeti vissza a közvetítő-vállalkozásnak az ötéves futamidő elteltével. Tehát a kormány, kamat és hozam fejében, előzetesen a közvetítő-vállalkozások zsebében hagy 29 ezer eurót minden egyes letelepedési kötvénycsomag után. Mindezt ráadásul úgy, hogy törvény írja elő: a letelepedésre jogosító államkötvények hozama legalább két százalék kell, legyen, pedig Magyarország már közel három éve ennél jóval alacsonyabb hozamok mellett is tud államkötvényeket értékesíteni.¹ Vagyis a kormány a luxuskamatok fizetésére kötelező államkötvényeknél olcsóbban, és a letelepedés jogának biztosítása nélkül is tudná finanszírozni az államadósságot. Magyarország ezért többszörösen ráfizet a letelepedésikötvény-bizniszre.

A 2017. június 30-ig értékesített 6621 darab letelepedési államkötvény után a közvetítő cégek 60 milliárd forint magyar közpénzből származó nyereséget könyvelhettek el. Tekintettel arra, hogy az egyetlen magyarországi bejegyzésű cég kivételével a közvetítő vállalkozásokat off-shore paradicsomokban regisztrálták, aligha feltételezhető, hogy ezek a cégek Magyarországon adót fizetnének a tetemes bevételeik után. Nem is beszélve arról, hogy az Alaptörvény értelmében közpénzt egyáltalán nem lenne szabad olyan szervezetre bízni, amelynek tulajdonosi szerkezete átláthatatlan.

A TI Magyarország a Magyar Nemzettel együttműködésben két pert is jogerősen megnyert a letelepedési államkötvények kereskedelmére vonatkozó közérdekű adatok nyilvánosság tétele érdekében. A bíróság az Államadósság Kezelő Központot az egyes közvetítő vállalkozások által értékesített letelepedési kötvények számának kiadására, míg az Országgyűlés Gazdasági Bizottságát a közvetítő vállalkozások engedélyei alapjául szolgáló okiratok átadására kötelezte.

¹ <https://mno.hu/gazdasag/komoly-bukas-a-kotvenyprogram-2403748>.

INFORMÁCIÓSZABADSÁG ESZKÖZÖK, PEREK A KÖZÉRDEKŰ ADATOK MEGISMERÉSE ÉRDEKÉBEN

A TI a megalakulásától kezdődően, azaz immár évtizednyi ideje aktívan alkalmazza az információs szabadság eszközeit annak érdekében, hogy feltárja, nyilvánosságra hozza, és ezáltal leleplezze a közhatalmi visszaéléseket. A 2014. év óta stratégiai pereskedést is végzünk, vagyis a minél teljesebb nyilvánosság érdekében, előre meghatározott szempontok szerint indított perekkel magunk is cselekvően alakítjuk a közérdekű adatok megismerhetőségét, tágítjuk az információs szabadság határait. A 2016. évben kijelölt három stratégiai fontosságú perirány a 2017. évben is meghatározó jelentőségű volt. A tavalyi évben is a Magyar Nemzeti Bank közpénzhasználatának a nyomon követése, a letelepedési magyar államkötvények kereskedelme terén mutatkozó visszaélések felderítése, és a társasági adókedvezményt eredményező sporttámogatási rendszer átláthatóvá tétele kötötték le a TI közérdekű adatok megismerésére fordítható erőforrásainak a jelentős részét.

Az egyes budapesti önkormányzatok vagyongazdálkodása, illetve a közmédia vezetői javadalmazásának a megismerhetővé tétele, valamint a Habony Árpádhoz kötődő médiacégeknek közpénzből származó reklámbevételeinek a felderítése érdekében a főirányokon kívül indított perekben is jelentős eredményeket értünk el. Amint korábban, úgy 2017-ben is tényfeltáró újságírókkal együttműködésben indítottuk a perek nagy részét. A TI továbbra is együttműködik a 444.hu, a Magyar Nemzet, a Magyar Narancs, az RTL Klub és a Direkt36 újságíróival a közérdekű adatok megismerése érdekében indított perekben. A korábbi években kialakított, számos sikert eredményező gyakorlaton a 2017. évben sem módosítottunk, ezért változatlanul a Karsai Ügyvédi Iroda képviselte a TI-t a perek többségében. Egyes perekben a Németh és Palatics Ügyvédi Iroda szakmai támogatását vettük igénybe.

A 2017. évben megnyertük a Magyar Nemzeti Bank közpénzfelhasználása körében a 2016. évben indított valamennyi pert. A Kúria előtt történt végérvényes pernyerés ellenére sem sikerült azonban fényt derítenünk arra, hogy kik, mely szervezetek voltak az MKB Bank szanálást követő új, tényleges tulajdonosai. Bár a Magyar Nemzeti Bank formailag átadta a vevők tulajdonosi szerkezetére vonatkozó adatokat, és ezáltal papíron eleget tett a bíróság végső döntésének, továbbra is titokban maradt a bankvásárlás tényleges haszonhúzóinak a kiléte. Jogerősen megnyertük az MKB Bank ellen indított pert is, amelynek a szanálás során a Magyar Nemzeti Bank által kinevezett vezetők jövedelme, valamint az új bankvezetés által kötött szerződések nyilvánossága volt a tétje (az adatokat azonban a közhasznúsági jelentésben érintett időszak lezárultáig nem kaptuk kézhez). A Magyar Nemzeti Bank alapítványai ellen a jegybankelnök unokatestvéréhez tartozó BanKonzult nevű cégtől rendelt tanulmányok megismerése iránt indított pert is jogerősen megnyertük. Az alapítványok nyilvánosságra hozták a tanulmányokat, a TI pedig több mint 200 ezer megtekintést eredményező [feldolgozásban](#) mutatta be azt, hogy az MNB háza táján miként fecsérlik el a közpénzeket.

Ezen túlmenően jogerősen megnyertük az MTVA és a Duna Médiaszolgáltató ellen a téves megszokásból még mindig közszolgálatinak nevezett média vezetőit megillető különféle anyagi juttatásokra vonatkozó adatok kiadásával záruló pert.

Szintén nyertünk a budapesti V. kerületi önkormányzat ellen a közbeszerzések lebonyolítására a Sándor Ügyvédi Irodával kötött szerződés, illetve az ügyvédi irodának kifizetett díjak összegének a kiadása érdekében indított perben. A jogerős ítélet ellen az önkormányzat felülvizsgálatot kért, de a Kúria is a nyilvánosság mellett foglalt állást.

A 2017. évben a főirányba tartozó perekon túl további három információs szabadság eljárást kezdeményeztünk. Pert indítottunk a Magyar Orvosi Kamara Budapesti Területi Szervezete

ellen a hálapénzre vonatkozó etikai határozatok és egyéb döntések megismerése érdekében (a 2017. évben indult perben a TI számára kedvező, jogerős ítélet 2018-ban született). Bepereltük a Miniszterelnökséget annak kiderítése érdekében, hogy Klaus Mangold, az oroszországi ügyekre befolyással bíró közismert lobbista milyen tartalmú megbeszéléseken vett részt Magyarországon és ki állta a beutazásával összefüggésben felmerült költségeket (a perben még nem született döntés). Pert indítottunk továbbá a budapesti V. kerületi önkormányzat ellen az Aulich utcában található, korábban az önkormányzat tulajdonát képező egyik lakás gyaníthatóan áron alul történt értékesítése részleteinek a kiderítése érdekében (az első fokú pernyerésünket követően az alperes fellebbezett, ám elkésetten, és a jelen közhasznúsági beszámoló elkészítésének az idejéig nem született döntés a fellebbezés elkésettsége miatt előterjesztett alperesi kimentés elfogadásáról).

Az információszabadság perek terén a TI által a 2017. évben szerzett tapasztalatok továbbra is visszaigazolják azt a gyakran hangoztatott megállapítást, miszerint a bíróságok mindezüdig megőrizték a függetlenségüket. Ugyanakkor azt is kénytelenek voltunk belátni, hogy a bírósági pernyerés számos esetben nem vonja maga után az ítéleti rendelkezés teljesítését, vagyis nem eredményezi a sikerrel kiperelt információ tényleges nyilvánosságát. A jogerősen kiadni rendelt adatok valódi megismerése érdekében kénytelenek voltunk bírósági végrehajtást kezdeményezni, valamint büntetőfeljelentést tenni egyebek mellett a Nemzetgazdasági Minisztérium ellen (társasági adóvesztéseket eredményező sporttámogatások), az Országgyűlés Gazdasági Bizottsága ellen (letelepedési államkötvények forgalmazására jogosító engedélyek), a budapesti V. kerületi önkormányzat ellen (egyes közbeszerzési szerződések és ezek tételes ellenértéke). Ezeknek az eljárásoknak az ismeretében azt jelenhetjük ki, hogy a rendőrség és az ügyészség az elvárhatónál lényegesen lassabban, néha egyenesen vonakodva teljesíti a feladatait. Ezen túlmenően azonban azt is el kell ismernünk, hogy a rendszerszintű korrupció a törvények megsértése nélkül zajlik Magyarországon, ezért például a letelepedési államkötvények forgalmazására jogosító engedélyek ügyében az ügyészség részben okkal állapíthatta meg azt, hogy formai szabálytalanság nem történt. Az más kérdés, hogy ezáltal jogi következmény nélkül marad a közel 60 milliárd forint közpénzvesztéseket eredményező, korrupciós biznisz.

KONFERENCIA A LETELEPEDÉSI MAGYAR ÁLLAMKÖTVÉNYEK KERESKEDELMÉRŐL

A TI a 2017. évben az információszabadság eszközökön túlmenően is kiemelt figyelmet fordított a letelepedési magyar államkötvények kereskedelme által keletkeztetett korrupciós kockázatokra. A kormány már a 2017. évben is kísérletezett azzal, hogy egyes konkrét kritikai megnyilvánulásainkra a TI „illegális migrációt támogató” szervezetként történő megbélyegzésével reagáljon. A valóságban a TI kizárólag a magyar kormány által generált bevándorlással, még pontosabban fogalmazva a kormány által pénzért árusított európai uniós vízumok ügyével, azaz a letelepedési magyar államkötvényekkel foglalkozik.

A TI közreműködött a jelenséget még a 2016. évben feldolgozó [tanulmány](#) elkészítésében, amelynek a megállapításait 2017. március 16-án, Budapesten tartott [sajttájékoztató](#) ismertettük. A TI álláspontját az Investment Migration Council nevű iparági érdekképviseleti szervezet 2017. évi [közgyűlésén](#), Genfben is képviseltük.

TÁRSADALMI KAMPÁNY AZ INDOKOLATLAN KÖZPÉNZKÖLTÉSEK ELLEN

A letelepedési államkötvények kereskedelme az eddig tárgyalt számos kockázaton túl a pénzmosás veszélyét is magában hordja, ugyanis a schengeni övezeten belüli szabad mozgást lehetővé tévő okmányok megszerzéséért fizetendő pénzek eredetét nem vizsgálják. Ez jelentősen megkönnyíti azt, hogy a korrupció, szabálytalan vagy más okból megkérdőjelezhető módon meggazdagodott befektetők a magyar piacokon mossák tisztára a bűnös úton szerzett vagyonuk egy részét.

Ehhez hasonlóan felmerült a pénzmosás gyanúja a Magyar Külkereskedelmi Bank szanálása során is, mivel ennek a nagy múltú pénzügyi intézménynek a részvényeit ismeretlen tulajdonosi háttérű, részben off-shore kötődésű szervezetek szerezték meg a magyar államtól. A Magyar Nemzeti Bank által létrehozott alapítványok működése pedig az indokolatlan közpénzköltés valóságos iskolapéldája.

A TI a pénzmosás elleni európai uniós irányelv magyarországi alkalmazásának a népszerűsítése, illetve annak érdekében, hogy Magyarország csatlakozzék az európai uniós pénzmosási szabályok szigorítását célzó törekvésekhez, magyar és angol nyelvű ismertető anyagokat készített erről a három, botrányos és egyben pénzmosás gyanús ügyletről. Az ismertetőket a 2017. évi Bányászati és Értéktudományi Konferencián szervezett pódiumbeszélgetésen mutattuk be.

KONFERENCIA AZ EURÓPAI ÜGYÉSZSÉGRŐL

A TI a korrupció elleni fellépésért felelős magyar állami szervek teljesítményéről az elmúlt évek során szerzett kiábrándító, egyszersmind kijózanító tapasztalatokból kiindulva arról van meggyőződve, hogy Magyarország távolmaradása az Európai Unió önálló ügyészségének létrehozására irányuló kezdeményezéstől tovább rontja a korrupció elleni küzdelem hatékonyságát és hitelességét. Kutatási tapasztalataink és a bárki számára hozzáférhető adatok egyaránt azt támasztják alá, hogy a közbeszerzések vannak leginkább kitéve a korrupciónak. Márpedig a közbeszerzéseken szétosztott közpénz igen jelentős hányada az Európai Unióból származik. Az EU pénzügyi eszközeinek és a forrásainak a védelme a létrehozásra váró európai uniós ügyészség elsőrendű feladata lenne. Ha tehát Magyarország nem vesz részt az EU ügyészségének működésében, akkor a közösségi források magyarországi felhasználása terén továbbra is jó eséllyel marad büntetlen a korrupció.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a korrupció és az uniós forrásokat károsító csalások elleni küzdelem mindenek előtt a tagállamok és a nemzeti hatóságok feladata. Elsősorban a nemzeti ügyészségek felelőssége az, hogy fellépjenek az ilyen visszaélések ellen és ezen az európai ügyészség létrehozása sem változtatna érdemben. Mégis alappal feltételezzük, hogy a tagállami ügyészségek előtt bármely okból észrevétlenül maradó korrupció magatartások feltárásában és üldözésében jelentős előrelépést hozhat a nemzeti szempontok iránt elfogulatlan európai ügyészség fellépésének lehetősége. Mindez fokozottan érvényes Magyarországra, hiszen a magyar ügyészség 2010 óta a pártpolitikai érdekek által leginkább foglyul ejtett államhatalmi intézmények egyikévé vált.

A TI az Európai Parlamenttel együttműködve 2017. május 5-én [konferenciát](#) rendezett az európai ügyészség előtt álló feladatokról és a korrupcióüldözés magyarországi tapasztalatairól.

A konferencián a TI szakértői és neves hazai kutatókon kívül az Európai Csalás Ellenes Hivatal (OLAF) valamint a romániai korrupció elleni ügyészség vezetői is előadást tartottak. A magyar ügyészség, a kormány, a kormányzó pártok, valamint az összes többi meghívott államhatalmi szerv képviselői azonban, többszöri felkérésünk ellenére nem vettek részt a konferencián. A nagyobbik kormánypárt továbbá a TI-t „illegális migrációt segítő” szervezetnek nevező [közleményben](#) kísérelte meg kétségbe vonni a konferencián elhangzottak hitelességét, amely kíséreltet a TI [visszautasított](#).

A DEMOKRÁCIA ERÓZIÓJA ÉS A GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY ALAKULÁSA C. TANULMÁNY

A washingtoni székhelyű [Center for International Private Enterprise](#) (CIPE) 2016-ban kutatás elvégzésével bízta meg szervezetünket. A projekt célja annak a felmérése, hogy a magyarországi jogállamiság romlása miként befolyásolja az üzleti környezetet, illetve – tágabb perspektívában – a magyar üzleti szféra miként értékeli a magyarországi demokrácia hanyatlását. Az angol nyelvű [tanulmányt](#) a TI 2017 elejére készítette el, amelynek címe: „Democratic Backsliding and Economic Performance”. A tanulmányból magyar nyelvű [összefoglaló](#) is készült. Hasonló kutatást végeztek Bulgáriában, Szlovákiában és Lengyelországban is. A tanulmányt megvitatandó a TI 2017. március 1-én kerekasztal-beszélgetést szervezett a témában neves szakértők, például Bod Péter Ákos közgazdászprofesszor és Sík Endre szociológusprofesszor részvételével. A tanulmányt a TI 2017. május 22-én hozta nyilvánosságra egy [sajtóközlemény](#) kíséretében. A CIPE 2017. június 1-én a témával kapcsolatos konferenciát szervezett Brüsszelben, közösen a brüsszeli székhelyű Centre for European Policy Studies (CEPS) nevű szervezettel és a kutatásban közreműködő külföldi szervezetek képviselőinek a részvételével. A konferencián a TI Magyarországot az ügyvezető igazgató képviselte. A CIPE és a CEPS a konferencián [nyilatkozatot](#) adott ki, amely a szabad piaci értékek és a demokrácia erősítése mellett száll síkra Közép- és Kelet-Európában.

EGYSÉG ÉPÍTÉSE ÉS A DEMOKRATIKUS PIACI ÉRTÉKEK TÁMOGATÁSA

A TI, a CIPE nevű szervezettel kialakított együttműködés keretében, kilenchnapos projekt keretében igyekszik képet adni a magyarországi demokrácia és jogállamiság állapotáról. A projekt másik kiemelt célja, hogy a 2017 júniusában aláírt [nyilatkozatot](#) minél szélesebb körben tegye ismertté kommunikációs csatornáin. 2017 őszén készült el a „stakeholder mapping”, amely a lehetséges partnereket sorolja fel, az outreach plan pedig két olyan TI projektet említ, amelyek segíthetnek abban, hogy a nyilatkozat minél több állampolgárhoz eljusson. Ez a két kiválasztott projekt a mentorprogram – itt a cikkek említik majd a nyilatkozatot illetve az Erasmus e-learning, amely három kérdést szentel a nyilatkozat tartalmának.

A KÖZVETLEN DEMOKRÁCIA ERŐSÍTÉSE FEHÉROROSZORSZÁGBAN

2017-ben a Visegrádi Alap támogatásával elindult a Reinforcing direct democracy in Belarus (REBEL) elnevezésű projekt, melynek célja, hogy visegrádi országokban működő civil szervezetek olyan jó gyakorlatokat és tapasztalatokat osszanak meg fehéroroszországi civil szervezetekkel, amelyek elősegíthetik Fehéroroszországban a demokrácia fejlődését, a civil szektor bővülését és az emberi jogok minél szélesebb körű elismerését. A projektben a visegrádi országokból a TI magyarországi és csehországi tagozatain túl a Watchdog Poland, és a Slovak

Governance Institute vesznek részt. Fehéroroszországból a Smulkaus Verslo Dirbtuvė (SVD) és a Petitions.by csatlakozott a szervezőként a kezdeményezéshez.

A szervezetek képviselőinek 2017. áprilisi találkozásán megbeszélték a projekt felépítését, majd novemberben egy Varsói tanulmányút keretében a szervezetek megosztották egymással tudásukat. Az út során több lengyel civil szervezettel is történt találkozó, és a résztvevő szervezetek hasznos tapasztalatokkal távoztak, amelyeket saját munkájuk során is felhasználhatnak.

Az üzleti szektort érintő programok

VÁLLALATI TÁMOGATÓI FÓRUM

A TI [Vállalati Támogatói Fórumot](#) (Corporate Supporters Forum, CSF) azzal a céllal hoztuk létre, hogy közös platformot teremtsünk azoknak a cégeknek, melyek törekszenek az etikus, transzparens és elszámoltatható működésre, és ezúton kívánnak követendő példaként szolgálni a többi üzleti szereplő számára. A Vállalati Támogatói Fórumban multinacionális vállalatok mellett hazai kis- és középvállalatok is megtalálhatóak.

A TI-nak 2017-ban nyolc vállalati támogatója (CSF-tagja) volt: a Coca-Cola Hungary, az EON Hungaria, az Antalis, a Telenor, a Sciamus, a Lakatos, Köves és Tsa. Ügyvédi Iroda, az Eurohand Kft. és a Dobos és Gerlai Ügyvédi Iroda. A vállalati támogatóinkkal nem csupán mint támogatókkal működünk együtt, hanem sokszor projektjeinkben is részt vesznek és üzleti reggeliket szervezünk számukra, ahol bemutatjuk legújabb kutatásaink eredményeit, eszközeinket és lehetőséget biztosítunk számukra a partnereinkkel való ismerkedésre, eszmecserére.

A TI rendszeresen tart interaktív antikorrupciós tréningeket nagyvállalatok, valamint kis- és középvállalatok vezetőinek és dolgozóinak. 2017-ban kétféle szervezetnek – az O&G Development Kft.-nek, valamint a Mercedes-Benz Hungária Kft.-nek – tartottunk ilyen képzést.

Az antikorrupciós tréning 3 részből áll: 1) általánosan a korrupció fogalma, típusai, mérése, továbbá hazai és nemzetközi jogszabályi háttere, 2) nemzetközi példák és építőipari korrupciós botrányok ismertetése, a korrupció kivédésének eszközei 3) online etikai dilemma esetek feldolgozása.

HÍD A CÉGEK ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTT

„Híd a cégek és a civil szervezetek között” címmel háromrészes eseménysorozatot rendeztünk, hogy közelebb hozzuk egymáshoz a civil szervezetek és az üzleti szektor képviselőit. Az első workshop „Egyenlő esélyek a munkahelyen, sikeres nők a vállalkozások élén” címmel valósult meg, a második címe pedig “Átláthatóság és elszámoltathatóság az üzletben és a civil szférában” volt. A harmadik és egyben utolsó eseményre október végén került sor, amelyet a BCSDH-val közösen rendeztünk, és a fenntarthatóságról szólt. Az üzleti reggelin különböző nagyvállalatok képviselői a civil szervezetekkel közös projektjeiket mutatták be.

A TI társadalmi aktivitást előmozdító programjai

A KÖZÉPISKOLAI KORRUPCIÓ ELLENI OKTATÁS INNOVATÍV MÓDSZERTANA – NEMZETKÖZI

STRATÉGIAI PARTNERSÉGEK A KÖZOKTATÁS TERÉN

Az Európai Unió ERASMUS programjának keretében megvalósult projekt célja az volt, hogy a 2013 őszén lezárult Youth in Action projekt keretében készült középiskolai tanári kiadványt teszteljük és továbbfejlesszük. A célunk az volt, hogy minden érettségiző diák megismerje a korrupció fogalmát, fajtáit és az ellene való fellépés lehetőségeit. A projektet sikerrel zártuk 2017. augusztus 31-én.

A nemzetközi program során Magyarországon, Szlovéniában és Olaszországban két-két kiválasztott középiskolában használtuk kísérleti jelleggel a tananyagot, és a kapott visszajelzések alapján frissítettük és módosítottuk, ahol szükségesnek láttuk. Ezzel párhuzamosan e-learning modul is készült, ami játékos formában teszteli a diákok tudását. Az online platform terveink szerint folyamatosan bővíthető lesz majd, lehetőséget adva a tanároknak és diákoknak arra, hogy az általuk kitalált és sikeresnek ítélt módszereket, játékokat köztegyék. A program távlati célja az, hogy a TI tananyaga ajánlott vagy kötelező jelleggel bekerüljön a Nemzeti Alaptantervbe. Az érdekgyzák elköteleződése a program prioritásainak egyike.

2017-ben elkészítettük a végleges tanári kézikönyv angol, magyar, szlovén és olasz nyelvű verzióját, illetve véglegesítettük az e-learning modult is ugyancsak négy nyelven. Kiegészítő segédanyagként összegyűjtöttük az interaktív tanítás módszertanának legfontosabb elemeit, illetve játékokkal és jégtörökkel egészítettük ki a tananyagot. Mindezek bárki számára elérhetők egy közös Moodle felületen.

A program zárótevékenysége egy középiskolás diákok számára kiírt kisfilmpályázat volt. Olyan forgatókönyveket vártunk, amelyek a korrupció elleni küzdelem fontosságát és annak különböző módjait hangsúlyozták pozitív üzenettel.

Az elkészült alkotások közül végül a három legjobbat, egy magyar, egy szlovén és egy olasz kisfilmet jutalmaztunk, egyenként 1000 euróval. A díjakat Olaszországban adtuk át 2017 augusztusában a piacenai nemzetközi dokumentumfilmfesztivál keretében. Ez az esemény egyúttal a hároméves program zárásaként is szolgált. Egy külön találkozón összesítettük a tapasztalatokat és értékeltük a projekt eredményeit.

ASSIST HONLAP FEJLESZTÉSE

2016-ban indult az [Assist](#) internetes oldal, a TI legújabb fejlesztése – egy olyan eszköz, amellyel gyorsan és egyszerűen lehet közérdekű adatokat letölteni.

A Google Digital News Initiative Program által támogatott fejlesztés ötlete azon alapul, hogy az állami szervek honlapjain sokszor rendkívül nehezen hozzáférhetőek a közérdekű adatok. Többnyire csak hosszú keresgélés és sok kattintás után lehet letölteni az újságírók és az érdeklődő állampolgárok számára hasznos információkat. Erre kínál megoldást az Assist, amely lehetővé teszi, hogy a felhasználó könnyen kezelhető (például excel) formátumban dolgozza fel a közérdekű információkat. Az Assistot olyan szoftverek szolgálják ki, amelyek az állami szervek honlapjait bizonyos időközönként ellenőrzik, majd a frissülő adatokat letöltik és az érdeklődők számára jól szerkeszthető táblázatokba rendezik. Az Assist jelenleg a Nemzeti

Kulturális Alap támogatásait, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal területalapú támogatásait, négy ágazat – autópálya-építés, egészségügyi kellékek, vasútfejlesztés és reklámpar – közbeszerzéseit, valamint a www.kormany.hu oldalon található beszerzések listáját és számos külkereskedelmi adatot tesz könnyen hozzáférhetővé több évre visszamenőleg. Az Assist-ot 2017. február 14-én az A38 Hajón, egy kerekasztal beszélgetésen mutattuk be a nyilvánosságnak.

OKNYOMOZÓ ÚJSÁGÍRÓI MENTORPROGRAM

A TI oknyomozó újságírói mentorprogramjának keretében 2017-ben két alkalommal hirdetett pályázatot az újságírás iránt elkötelezett egyetemi és főiskolai hallgatók számára. A társadalmi szemléletformálás és a fiatalok elkötelezése a korrupció elleni küzdelem mellett évek óta kiemelt célja a szervezetnek. A felhívással a szervezet legfőbb törekvése az, hogy sikeres szakmai együttműködést építsünk a mentorok és az újságírás iránt érdeklődő, de tapasztalattal még nem rendelkező fiatalok, mentoráltak között.

A mentori program alapja az együttműködés és a kölcsönös bizalom. A mentor és a mentorált együtt alakította ki a munkatervet és közösen határozta meg a munkamódszereket, a határidőket és a felelősségi köröket. A program során elkészülő tényfeltáró anyagokat a mentorok és a mentoráltak együtt jegyezték. 2017-ben, az 5. mentorprogram során volt alkalmunk először arra, hogy vidéki szerkesztőségeket is bevonjunk a munkánkba. Örömmel és büszkén működtünk együtt a szombathelyi nyugat.hu-val, a debreceni vagy.hu-val és a pécsi szabadpecs.hu-val.

GÖBÖLYÖS SOMA-DÍJ

A Soma Díjat barátai alapították a fiatalon elhunyt kitűnő újságíró, Göbolyös Soma emlékére 2001-ben. A díj legfőbb célja, hogy támogassa azt a műfajt, melyben ő a legaktívabb volt, az oknyomozó újságírást. Soma vérbeli újságíró volt: eltökélten és megvesztegethetetlenül kutatta a felszín mögött rejlő igazságot. Jó érzékkel válogatta meg témáit, amelyek szereplőit sokszor bálványromboló módon kezelte. Azok a történetek izgatták, amelyeket nem lehetett kényelmesen beleilleszteni az újságírás szokványos sémáiba, így ritkán foglalkozott például politikai korrupcióval. Inkább szociológiai és erkölcsi indíttatásúnak mondható vizsgálódásait olyan társadalmi és üzleti jelenségek, folyamatok leleplezésére összpontosította, melyek skálája a szomorúan neveltségestől az igazán tragikusig terjedt.

A TI 2016 elején adta át először a díjat. Szívesen vettük át ezt a feladatot a Soma Alapítványtól, mert elkötelezettek vagyunk a tényfeltáró, oknyomozó újságírás és a médiaszabadság mellett. A tényfeltárás fontos eleme annak a korrupció ellenes küzdelemnek, amelyet a TI folytat immár több mint száz országban. A Soma-díjat minden év január 11. napján adjuk át.

2016-ban a Transparency International Magyarország által felkért szakmai zsűri a beérkezett 20 pályamunka közül az indexes Panyi Szabolcsnak, Dezső Andrásnak és Hava Nikitának a „Bemutatjuk Rogán Antal sötét oldalát, a fantommá vált Kertész Balázst” című írását és Kasnyik Mártonnak, a 444.hu újságírójának a Quaestor-ügyet bemutató cikksorozatát ítélte a legjobbnak. A pályázatok elbírálásának három fő kritériuma volt: az oknyomozó munka mennyisége és minősége, a téma relevanciája, továbbá a közérthetőség.

A január 11-i díjátadó ünnepségen két tényfeltáró cikk szerzői megosztva vehették át az oklevelet és az ezzel járó összesen 1 millió forintos pénzzutalmat.

„ÁTLÁCCÓ“ FESZTIVÁL A KORRUPCIÓELLENES VILÁGNAPON

Mint minden évben, úgy 2017-ben is megrendezésre került az [„Átláccó” Fesztivál](#) a nemzetközi korrupcióellenes világnap alkalmával. A TI ezúttal egy nemzetközi konferenciával ünnepelte a jeles napot, amelynek központi témája az európai uniós források elköltése és annak ellenőrzése volt. A konferencián számos elismert szakember tartott előadást. Zupkó Gábor, az Európai Bizottság magyarországi képviselővezetője elmondta, hogy a Bizottság a korrupciót a gazdaságpolitikák összehangolására szolgáló európai szemeszter keretében is kiemelten kezeli, és ajánlásokat fogalmaz meg a tagállamok felé. Éric Fournier, Franciaország budapesti nagykövete kiemelte a strukturális alapok felelős felhasználásának fontosságát. Carl Dolan, a Transparency International európai uniós irodájának vezetőjének előadásában arra buzdította a Bizottság képviselőit, hogy nagyobb erővel lépjenek fel a korrupció ellen. Surányi György volt jegybankelnök átfogó előadásban vázolta az euró bevezetésének politikai, jogállami vonatkozásait.

A TI a fesztivál kapcsán „Nekem az EU ... szupermarket vagy sorsközösség?” címmel plakátpályázatot is hirdetett, amelyre nem kevesebb mint 85 pályamű érkezett. Az alkotásokat elbíráló hatfős zsűri – amelynek ismert művészek és reklámszakemberek mellett tagja volt René van Hell, Hollandia budapesti nagykövete és Szigeti Péter, a 24.hu főszerkesztője – Benkő Líviának és Hollós Csabának ítélte oda az első díjat.

NYÁRI TÁRSADALMI KAMPÁNYOK

A TI fontosnak tartja a társadalmi szemléletformálást és a fiatalok oktatását, aktivizálását a korrupció ellen. Ennek érdekében számos olyan rendezvényt tartunk, amelynek célja a fiatalabb generáció megszólítása, így szakmai rendezvényeinket gyakran egészítjük ki különböző kampányokkal, figyelemfelhívó programokkal. Ilyen kampány volt 2017 nyarán a Sziget Fesztiválon tartott [rendezvényünk](#), amelynek keretében több ezer fiatalal tudunk személyesen beszélgetni a korrupcióról, taníthattuk őket játékos keretek között.

A játékok és egyéb interaktív programok mellett a TI bemutatta a nemzetközi Erasmus+ projekt keretében készített [középiskolai tananyagot](#) tanárok és diákok számára. A tananyag célja, hogy minden érettségiző diák ismerje a korrupció fogalmát, fajtáit és az ellene való fellépés lehetőségeit. Az Európai Bizottság és a Tempus Közalapítvány által támogatott program során tanároknak szóló kézikönyvet és a diákok tudását játékosan tesztelő e-learning anyagot fejlesztettünk. A tananyag a Sziget Fesztiválon egy sajtótájékoztató keretében lett bemutatva, amelyet egy kerekasztal-beszélgetés követett. A tananyag bemutatását követő kerekasztal-beszélgetés résztvevői arra keresték a választ, hogy milyen módon kötelezhető el a fiatalok a korrupcióellenes küzdelem mellett, és hogy milyen esélye van annak, hogy a jövő generációja tisztább közéletet teremtsen majd. A kerekasztalban Miklósi László, a Történelemtanárok Egyletének elnöke, Daróczi Gábor, az Erasmus-program trénera és a Romaversitas volt igazgatója, és Sebestyén Diána, a TI programvezetője vett részt.

A TI kiállítóként részt vett a Bánkító Fesztiválon is, ahol több más civil szervezettel együtt „Korrupciós szerepjátékot” szervezett. A szerepjátékban a fesztiválozók különböző korrupciós kockázatokat rejtő szituációkba képzelhették magukat, és megtapasztalhatták, hogy milyen „szereplők” vesznek részt a korrupció elkövetésében, illetve üldözésében. Emellett műhelybeszélgetést is tartottunk a közérdekű adatok megismerésének témájában. A beszélgetésen a TI által a közérdekű adatok megismerése érdekében indított, nyertes pereket,

izgalmas oknyomozásokat és személyes történeteket, valamint az elmúlt időszak legkomolyabb korrupciós botrányait vitattuk meg tényfáltató újságírókkal együtt.

EURÓPA A POLGÁROKÉRT – „EGYMÁSBÓL ÉPÍTKEZÜNK”

A TI az Európai Unió „Európa a Polgárokért” programjának keretén belül 2017-ben elindította „Egymásból építkezünk” című programját, melynek célja, hogy az állampolgárokat minél aktívabb közéleti szereplésre buzdítsa.

Az „Egymásból építkezünk” program céljai közé tartozik a programban résztvevő állampolgárok aktív közéleti szereplésre való biztatása, a demokratikus folyamatokban való részvétel erősítése, tudatos állampolgárság kialakítása, és európai uniós állampolgári ismeretek átadása. A 2018-as év során számos rendezvény kerül megszervezésre a program keretében: márciusban és áprilisban interaktív műhelybeszélgetéseken, augusztusban a Sziget Fesztiválon a TI nemzetközi partnereivel együtt szervezett programsorozaton, októberben Magyarország és az EU jövőjéről szóló vitafórumokon, decemberben pedig a projekt ünnepélyes záró rendezvényén vehetnek részt az érdeklődők. Az események négy városban kerülnek megrendezésre, Pécsen, Győrött, Debrecenben és Szegeden. Pécsen az Emberség Erejével Alapítvány, Győrött a Reflex Környezetvédő Egyesület, Debrecenben a Natív, Szegeden pedig a SZTEP – Szegedi Politológus Hallgatók Egyesülete lesznek a TI projektpartnerei.

FILMVÁSZNON A VISEGRÁDI ÉRTÉKEK

A TI 2017-ben részt vett a Visegrádi Alap támogatásával megvalósult [Streaming VISEgrad valueS \(SVISS\)](#) elnevezésű projektben. A program célja, hogy visegrádi országok civil szervezetei innovatív infokommunikációs megoldások segítségével megismertessék a résztvevő országok állampolgáraival a visegrádi országok által vallott értékeket, mint az átláthatóság, az elszámoltathatóság, az integritás, vagy a szólásszabadság és a közérdekű bejelentők védelme. Ennek jegyében a projekt során [négy videó](#) készült, amelyek kreatív módon adják át a fent ismertetett értékeket a nézők számára.

Az elkészült videókat Pozsonyban mutatták be, ahol a vetítés után a projektben résztvevő szervezetek képviselői részletesen beszéltek a forgatásokról, illetve a közönséggel interaktív beszélgetést folytattak a felvetett témák kapcsán. A projektben a Transparency International magyarországi, csehországi, és szlovák tagszervezetei, és a Watchdog Poland lengyel civil szervezett vett részt.

EGYÉNI ADOMÁNYOZÓI RENDSZER KIÉPÍTÉSE

A TI az elmúlt év során tovább fejlesztette az eddigiekhez képest merőben új, egyéni adományozói programját, amelynek célja, hogy kis összegű, de rendszeres, havi adományozói legyenek a szervezetnek.

A TI több erőfeszítést tett annak érdekében, hogy a támogatói bázisát kiterjessze. Növeltük azoknak a kommunikációs csatornáknak a számát, amelyeken keresztül megszólítjuk a támogatóinkat. A korábban bevezetett Customer Relationship Management (CRM) rendszerünk fejlesztésével nem csak hatékonyabban tudjuk nyomon követni a támogatóink számát, de automatizált üzeneteket is küldhetünk, és több információt tudhatunk meg a támogatóinkról és adományozóinkról. Adományozóinknak három klubtagsági programot

hirdettünk meg, aminek köszönhetően a rendszeres adományozóink száma folyamatosan növekszik. Az adományozási lehetőségeket felhasználóbarát és könnyen érthető, látványos módon alakítottuk ki.

A TI egyéb programjai

ÖNKÉNTESK ÉS GYAKORNOKOK

2017-ben 13 önkéntes diák segítette munkánkat, akik hathetes turnusokban vettek részt az alapítvány projektjeiben, kutatásaiban, illetve az iroda napi operatív munkájában is aktívan közreműködtek. Az elmúlt évek során a TI egyre kedveltebb és népszerűbb gyakornoki fogadóhellyé nőtte ki magát hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

1%-OS KAMPÁNY

A TI elkészítette az 1 %-os adománygyűjtő kampány kreatív anyagát, amelyet utána facebookon, a TI honlapján és a szervezet blogján tüntettünk fel. Emellett a szervezet partnerei számára személyes levelet küldtük az 1 %-os adományozás előmozdítására. 2017-ban összesen 3 345 196 Ft 1%-os szja-felajánlás érkezett a TI-hoz, amely a korábbi években beérkezett felajánlások több mint kétszerese.

A KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM TÁMOGATÁSA

A Nyílt Társadalom Intézet (OSI) által támogatott fenntarthatósági projektünk (Base Sustainability Grant) keretében 2017-ben a következő konkrét területekre fókuszáltunk: 1. A szervezet pénzügyi és szervezeti fenntarthatóságának javítása és a korrupció csökkentésére irányuló kommunikáció erősítése 2. A szervezet társadalmi beágyazottságának növelése, az egyéni támogatói bázis növelése egyéni támogatói rendszer kiépítésével, CRM rendszer bevezetésével, társadalmi kampányok segítése, 1%-os kampány finanszírozása, oktatási anyagok fejlesztése, a korrupció áldozatainak jogi eszközökkel történő segítése. 3. Fontos, köz- és magánszektorral kapcsolatos korrupciós és átláthatósági témákban érdekérvényesítő tevékenység végzése.

A projektre 2017. évben összesen 40 000 USD támogatás érkezett a Nyílt Társadalom Alapítványtól.

A JOGALKOTÁS NYOMON KÖVETÉSE, JOGSZABÁLYOK VÉLEMÉNYEZÉSE

Amíg a legutóbbi közhasznúsági jelentésünkben a 2016. évet az átláthatóság rémálomévének neveztük, addig a tavalyi év, legalábbis jogalkotási szempontból, a civil szervezetek számára indult úgy, mint valamiféle „anno miserabilis”. A kormány ugyanis, támaszkodva a parlamenti szavazógépezetre (a gyengébbek kedvéért itt a kormánypárti frakciókra gondoltunk) elfogadta a nevében a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvényt. A tartalmát és hatását tekintve megbélyegző szabályozás ellen több alkalommal is [tiltakoztunk](#). Mivel arról vagyunk meggyőződve, hogy ez a törvény ellentétes az Alaptörvény egyes rendelkezéseivel és sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményét is, mind az [Alkotmánybíróságon](#), mind pedig az Emberi Jogok Európai Bíróságán megtámadtuk azt.

A 2017. évben két további olyan törvény született, amelyekkel kapcsolatban a TI felemelte a szavát. Az egyik ilyen törvény a közterületi hirdetések szabályozását módosította akként, hogy a választási kampányidőszakon kívül a közterületi óriásplakátok listaáron történő vásárlását tette kötelezővé. A másik, az ellenzék támogatásával elfogadott törvény a

kampányfinanszírozás szabályait változtatta meg. Az állami kampánytámogatás visszafizetésének kötelezettségét bevezető módosítás a kamupártok elleni fellépés ígérését hordozta magában. Bár mindkét törvény hozzájárulhatott volna a kampánykorrupció visszaszorításához és ezáltal a 2018. évi országgyűlési választások tisztességessé tételéhez, a tapasztalatok nem igazolták ezeket a várakozásokat. Valójában mindkét törvény inkább az ellenzéki erők gyengítésére és kampánylehetőségeik korlátozására volt hivatva, miközben a politikafinanszírozást jótányival sem tették átláthatóbbá. Ezért a TI mindkét szabályozással szemben kritikus álláspontot foglalt el. Az ún. [plakáttörvény](#) módosításáról azt állapítottuk meg, hogy az nem szab gátat a korlátlan kampányköltségeknek, mert sem a kormánypropagandát, sem a CÖF-jelenséget nem tilalmazza, ráadásul formailag is szabálytalan, mert a megszavazásához nem állt rendelkezésre az Alaptörvényben megkövetelt kétharmados szavazati arány. A kampányfinanszírozásra vonatkozó szabályok módosításának az [alkalmatlanságát](#) a 2018. évi országgyűlési választási kampány tapasztalatai bizonyították be. Tucatnyinál is több [kamupárt](#) mintegy 3 milliárd forintot nyúlt le az államkasszától, és a látszólag drákói visszafizetési kötelezettség ellenére több mint kétszáz, hogy az adófizetők egyetlen fillért is viszonlátnak ebből a pénzből.

JAVASLATOK A KORRUPCIÓ VISSZASZORÍTÁSÁRA MAGYARORSZÁGON C. TANULMÁNY

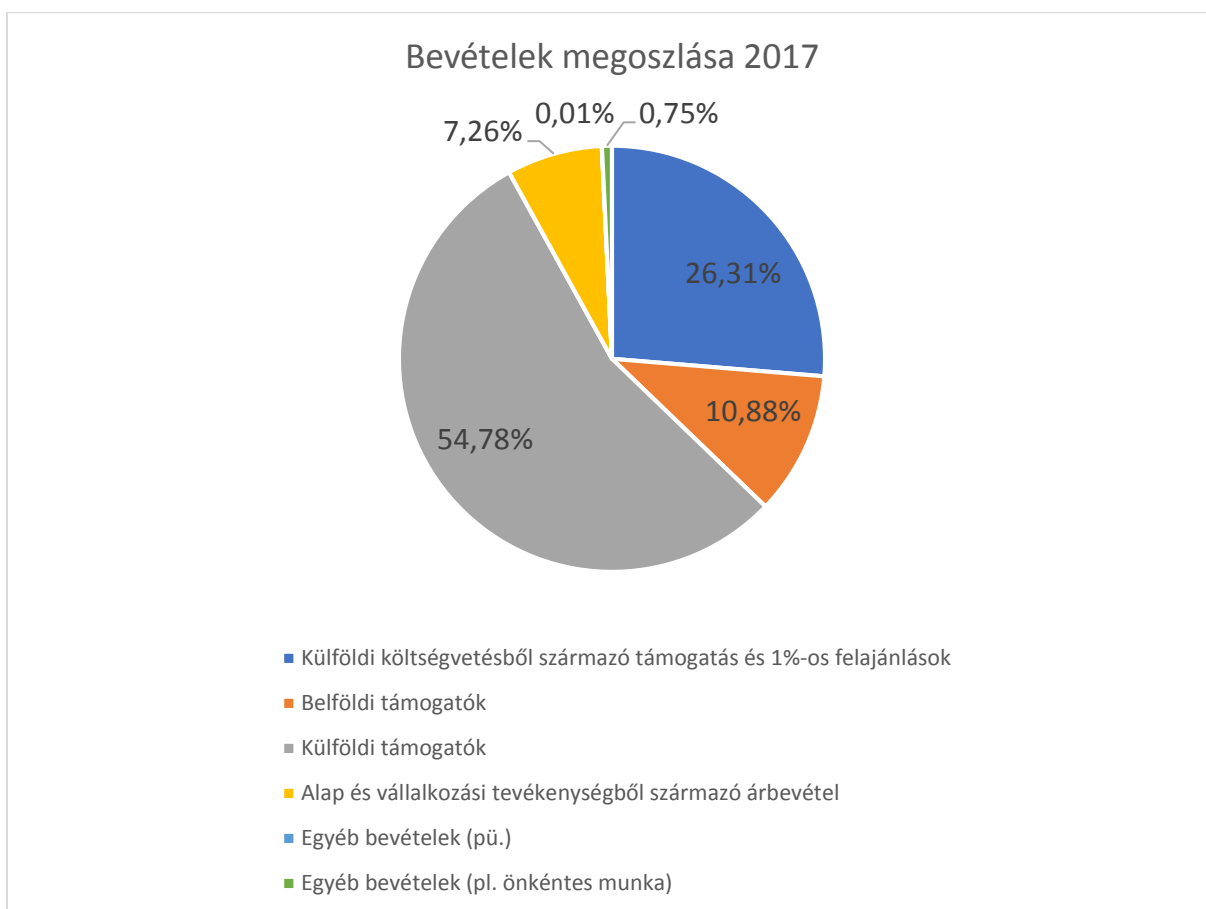
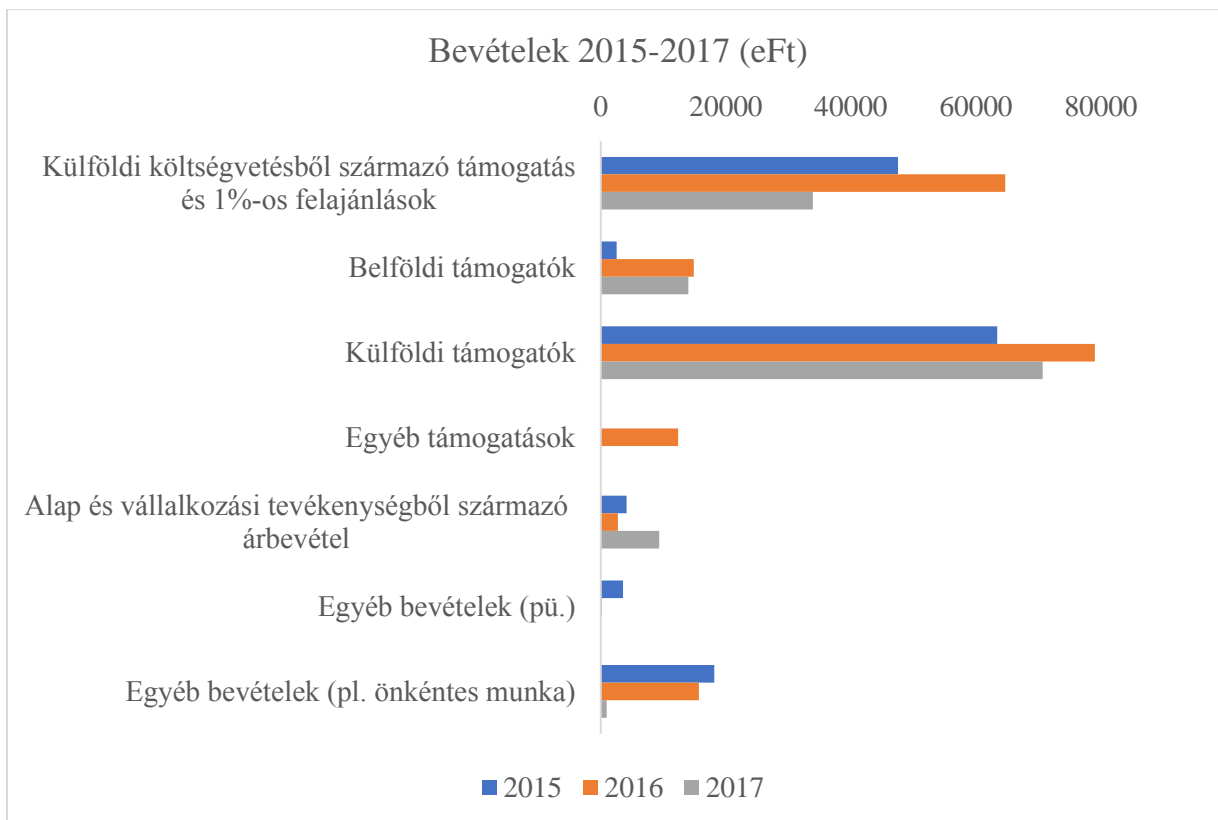
A jogállamiság helyreállítása és a rendszerszintű korrupció megtörése érdekében átfogó [tanulmányt](#) készítettünk a Levegő Munkacsoport megrendelésére, amelyben megfogalmaztuk a TI javaslatait, intézkedési terveit is. Különös gondot fordítottunk annak hangsúlyozására, hogy a javaslataink pártsemlegesek, vagyis azok függetlenek a hatalmon lévő kormány politikai összetételétől. A tanulmány és az abban foglalt ajánlások a [stopkorrupcio.hu](#) honlapon érhetőek el. Javaslataink utóéletéről és sikeréről a 2018. évre vonatkozó közhasznúsági jelentésben fogunk számot adni.

A közhasznú tevékenység érdekében felhasznált vagyon kimutatása

EREDMÉNYLEVEZETÉS

 • **Bevételek részletezése**

	Megnevezés 1000 HUF	2015	2016	2017	Összes bevétel arányában
1.	Külföldi költségvetésből származó támogatás és 1%- os felajánlások <i>(külföldi költségvetések, Európai Unió, 1%-os felajánlások)</i>	47 540	64 704	33 945	26,3%
2.	Belföldi támogatók <i>(Belföldi vállalatok, magánszemélyek)</i>	2 558	14 876	14 035	10,9%
3.	Külföldi támogatók <i>(TI Secretariat, nemzetközi civil donörök, szervezetek)</i>	63 450	79 022	70 674	54,8%
4.	Egyéb támogatások		12 361		
5.	Alap és vállalkozási tevékenységből származó árbevétel <i>(Értékesítés nettó árbevétele)</i>	4 138	2 752	9 368	7,3%
6a	Egyéb bevételek (pü.)	3 573	172	15	0,0%
6b	Egyéb bevételek <i>(pl. önkéntes munka)</i>	18 183	15 697	971	0,8%
	Összesen	139 442	189 584	129 007	100%

1/ Külföldi költségvetésből származó támogatások és 1%-os felajánlások összege 33 945 eFt.

Megnevezés 1000 HUF	2015	2016	2017
Brit Nagykövetség	833		
Francia Nagykövetség	1 425	3 177	1 086
Holland Nagykövetség	685	2 808	3 272
Norvég Nagykövetség			2 197
Svéd Nagykövetség		750	-758
USA Nagykövetség		1 186	892
Német Nagykövetség			1 220
Európai Unió	34 234	49 084	14 685
Norvég Finanszírozási Alap	10 176	6 773	
Tempus Közalapítvány (ERASMUS+ program)			9 054
SZJA 1% felhasználás	187	925	2 296
Központi költségvetésből összesen	47 540	64 704	33 945

2/ Belföldi támogatók, adományok – összesen 14 035 eFt. értékben érkezett támogatás adomány belföldi vállalkozásoktól, belföldi magánszemélyektől, valamint belföldi más szervezetektől az alábbiak szerint:

Megnevezés 1000 HUF	2015	2016	2017
Eurohand Zrt.			4 000
EoN vállalat csoport		500	500
Coca-Cola HBC Magyarország Kft.		3 500	1 500
HPS Exp.(Vodafone)	372		
Antalis			1 000
Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda	500		500
OTP Alapkezelő		500	
SciamuS Tanácsadó és Szolgáltató Kft	400	400	400
Telenor Magyarország		7 176	2 000
Lázár Ügyvédi Iroda		10	
Uhlár-Csapágy Kft.			7
Emszemere Bt.			110
Belföldi vállalkozások	1 272	12 086	10 017
Belföldi magánszemélyek		830	3 604
Belföldi egyéb szervezetek	957	1 960	414
Belföldi vállalkozások és magánszemélyek összesen	2 229	14 876	14 035

3/ Külföldi- és deviza támogatások - összesen 70 674 eFt támogatás érkezett külföldi szervezetektől 2017-ben.

Megnevezés/Év 1000 HUF	2015	2016	2017
Transparency International Secretariat	17 216	40 811	41 592
Freedom House		1 912	4 106
Nyílt Társadalom Intézet (OSI)	37 897	30 821	16 250
Google DNI			3 626
Telia Company AB	1 153	1 533	358
Investment Migration Council			559
Alumni Verein			128
Konstanzi Egyetem – ALAC	2 574		
Költségtérítések	892	202	
Egyéb			315
Deviza támogatások magánszemélyektől	3 718	3 743	3 740
Külföldi támogatók összesen	63 450	79 022	70 674

4/ Alap és vállalkozási tevékenységből származó árbevételek – 2017-ben 9 368 eFt származott egyéb tevékenységből.

Megnevezés/Év 1000 HUF	2015	2016	2017
Humán kutatás, fejlesztés bevétele	2 079	105	5 667
Nevezési díjak bevétele	17	51	
Cikkírás / Előadások bevétele		85	560
Jogi tevékenység bevétele	500	571	412
Egyéb közösségi, társadalmi tevékenység		1 178	1 107
Egyéb oktatás		761	
Továbbszámlázott szolgáltatások	66		1 622
Reklámtevékenység (vállalkozási tevékenység)	372		
Alap és vállalkozás tevékenység árbevételei	4 137	2 752	9 368

5/ Egyéb bevételek

Megnevezés/Év 1000 HUF	2015	2016	2017
Különféle egyéb bevételek (kerekítés, technikai tételek)	117	73	2
Pénzüintézet kamat bevételek	61	1	1
Átváltással kapcsolatos árfolyam különbözete	3 396	98	12
Adomány eszközök értékcsökkenésének feloldása	1 168	161	
Önkéntes munkaórák	898	1 958	971
Adományként kapott dologi eszközök és igénybevett szolgáltatások	16 117	13 578	
Egyéb bevételek összesen	21 756	15 868	986

A beszámoló készítés során a *Különféle egyéb bevételek (kerekítés, technikai tételek)*, a *Pénzüintézet kamat bevételeket*, valamint az *Átváltással kapcsolatos árfolyam különbözete*ket nem soroltuk a közhasznú bevételek közé 15 eFt. értékben.